

I fremskridtets tjeneste

Et par dage før min halvårlige kikkertundersøgelse for blærekræft ringer overlæge Gregers Hermann, Frederiksberg Hospital. Han og overlæge Karin Mogensen er i gang med en forsøgsrække med kikkertundersøgelse på en ny måde.

Hexiv er en kontrastvæske, der sprøjtes op i blæren for kikkertundersøgelsen. Ved undersøgelsen belyses indersiden af blæren med blåt lys – fluorescens – der gør, at blæreveggen synes stærkt blå, og eventuelle celleforandringer viser sig med en rød farve. Fordelen er, at celleforandringer, der er så små, at de ikke kan ses i normalt, hvidt lys, fremtræder tydeligt med denne metode.

Metoden kræver normalt, at patienten indlægges og er under bedøvelse, men en forsøgsrække er påbegyndt på Frederiksberg Hospital, hvor man foretager undersøgelsen ambulant med kontrastvæske, det blå lys og et nyudviklet fleksibelt skop.

Jeg er forsøgskanin

Patienter bliver fra tid til anden opfordret til at deltage i videnskabelige studier eller forsøg. Naturligvis ikke på forskningssiden men netop som patienter, lægerne kan øve sig på. Det er en helt naturlig del af udviklingen af bedre behandlingsmetoder, og man kan kun opfordre alle til at deltage frivilligt. Forsøg på mennesker er den vigtigste, afsluttende del af forskningen. Man drager selv fordel af undersøgelsen, og er samtidig medvirkende til, at andre patienter får fordel af nye behandlingsvinger. Man er så at sige med i fremskridtets tjeneste.

Jeg er betænkelig

Forskningssygeplejerske Helle Petersen byder velkommen, og vi indtager stue 5. Et kateter sættes op, og 50 ml. Hexiv sprøjtes ind i blæren. Vi taler om, at ikke alle sygeplejersker er lige dygtige til den sport. Dvs. at indføringen af kateteret kan være mere eller mindre ubehagelig, alt efter hvem

der gør det. Helle er ekspert. Jeg forestiller mig alt det grej, der skal med op i blæren, og spørger om også "ostehøvl'en" er med. "Ostehøvl'en" er det instrument, som lægen bruger til at bortoperere polypper med. "Det er ikke helt klart" svarer Helle, "men vi kan brænde, hvis vi finder noget". Hm, meget betryggende. Det varer cirka en time for kontrastvæsken at virke. Jeg bliver kaldt ind igen, og nu er der opstillet to tv-skærme og et stativ med diverse apparater ved brisen.

Vi skal prøve noget nyt sammen

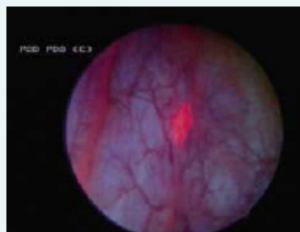
Inden de går i gang, understreger overlægerne Karin Mogensen og Gregers Hermann, at metoden endnu er under udvikling. På forespørgsel oplyser de, at jeg er patient nummer seks, og at man skal igennem en længere forsøgsrække, før man kan tilbyde metoden rutinemæssigt. Gregers Hermann lyder som en luftkaptajn fra start. Han stiller spørgsmål til diverse detaljer og checker til sidst om udstyret er klar, tilsluttet og fungerer. Gardinerne rulles for af hensyn til lyset på skærmene. Der er noget hyggeligt over det. Vi fire skal prøve noget nyt sammen. Den mest spændte er nok mig.

Flotte billeder

På den ene af tv-skærmene kan man som patient følge med, og det er faktisk smukke billeder, der toner frem. Jeg kan tydeligt se indersiden af min blære. Smukt lysrød og ren at se på med fine blodårer. Gregers Hermann og Karin Mogensen forklarer, hvad man ser. På spørgsmålet om hvordan de kan være sikre på at kontrollere hele blæren, viser de mig de to huller, hvor urinen kommer ind i blæren og en

Belysning med hvidt lys gør det vanskeligere at se kræftvulster. Foto venligst stillet til rådighed af Dr. Gregers G. Hermann, Frederiksberg Hospital.

Hexiv får kræftceller til at lyse rød, når de belyses med blåt lys. Foto venligst stillet til rådighed af Dr. Gregers G. Hermann, Frederiksberg Hospital.

lille luftboble, der ligger i toppen af den. "Med de tre pejemærker er vi sikre på at få undersøgt hele indersiden af blæren", forklarer Karin Mogensen. Det blå lys tændes, og blæreveggen bliver blå. Det virker tilsyneladende. Bortset fra, at der heldigvis ikke er noget, der lyser rød og at kontrastvæskan bliver grønlig efterhånden, som der kommer urin ind i blæren.

Intet at frygte

Undersøgelsen forløber uden problemer. Den føltes præcis som en sædvanlig kikkertundersøgelse. Hverken mere eller mindre ubehagelig og helt smertefri.

Når metoden er færdigudviklet sparer hospitalerne tid og penge, og patienterne får en mere effektiv undersøgelse. Kan man ønske sig mere?

Besparelser

Metoden er opfundet af den norske virksomhed PhotoCure, der har verdenspatent. Flere sygehuse med urologiske afdelinger bruger efterhånden metoden, men undersøgelserne foregår under fuld bedøvelse. Det nye er, at man nu, takket være virksomheden Karl Storz' videreudvikling af instrumenterne, er begyndt med ambulant forsøg på Frederiksberg Hospital.

Der er indlysende fordele ved metoden:

- Lægen opdager eventuelle celleforandringer på et tidligere stadium.
- Behandling kan sætte ind tidligere.
- Chancerne for helbredelse øges.
- Da undersøgelsen er ambulant, spares indlæggelser.

Overlæge dr. med. Gregers Hermann, overlæge dr. med. Karin Mogensen og forskningsygeplejerske Helle Petersen er utroligt imødekommende og venlige.

